

สุปราณี สุวรรณมาลี 2550: ความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สา
ดอนบน จังหวัดเชียงใหม่ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการจัดการ
ทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุชา นงค์, Ph.D. 150 หน้า

ป่าไม้ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสมดุลของระบบนิเวศและการดำเนินชีวิตของ
มนุษย์ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ประชาชนทุกคนจะต้องมีความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสม
การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ระดับความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก โดยใช้การ
วิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path Analysis) ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สาดอนบน จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่าความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ซึ่งเป็นชาวไทยพื้นเมืองและ
ชาวเขาเผ่าม้งต่างมีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยชาวไทยพื้นเมืองมีความตระหนักใน
มาตรวัดด้านพฤติกรรมในการใช้ทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด ในขณะที่ชาวเขาเผ่าม้งมีความตระหนักในมาตรวัด
ด้านกฎระเบียบการใช้ทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้
ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ การเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
สถานภาพทางสังคม และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักใน
การใช้ทรัพยากรป่าไม้ของทั้งชุมชน ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของ
ชาวเขาเผ่าม้งนั้น ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักในการใช้
ทรัพยากรป่าไม้ของชาวเขาเผ่าม้ง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทย
พื้นเมือง พบว่า ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็น
ปัจจัยสำคัญที่มีผลทางตรงต่อความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยพื้นเมือง

การศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเห็นสมควรให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมความรู้ด้าน
ทรัพยากรป่าไม้ โดยการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานให้กับประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งควร
จัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นและการจัดการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ผ่านหอ
กระจายข่าวของชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้และทราบถึงสถานการณ์ทรัพยากรป่าไม้อย่างสม่ำเสมอ
ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่เหมาะสมต่อไป

Supranee Suwanmalee 2007: Forest Resource Utilization Awareness of Communities in the Upper Maesa Watershed, Chiang Mai Province. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Assistant Professor Nuchanata Mungkung, Ph.D. 150 pages.

Forest was natural resource which very important to the equilibrium of ecology and the way of human life. Thus, the appropriate awareness in forest use of people was necessary. The objectives of this research were to study the socio-economic characteristic and the management of environmental and natural resources in community, investigate the community's level of forest resource utilization awareness and to analyze the factors effecting the forest resource utilization awareness by using path analysis in the Upper Mac Sa Watershed, Chiang Mai Province.

The results showed that the community's level of forest resource utilization awareness that compound with Thai and Hmong also were moderate awareness level. Thai was the most awareness level in the part of Forest Utilization and Management Behavior Scale and Hmong was the most awareness level in the part of Forest Regulation Scale. The results of path analysis showed that the knowledge of forest resource, the attending of forest activity, the social status and the types of forest use directly affected on community's awareness. For Hmong, the knowledge of forest resource directly affected on Hmong's awareness. Additionally, the knowledge of forest resource and the attending of forest activity directly affected on Thai's awareness.

The study recommended that the government should promote the knowledge of the forest resource to people both in the area and out-side the area by training and study tour. In addition, the government should create the natural resources information centre in the area and give knowledge about the forest conservation through community radio for helping them regularly know about the forest resource situation. That will increase the forest resource utilization awareness of communities in the area.